

ΑΠΟ ΤΗ ΝΟΝΑ ΜΟΛΕΣΚΗ

«Το ατύχημα»

του Γιάννη Χρυσούλη από το Ανοιχτό Θέατρο

Σκηνοθεσία: Αχιλλέας Γραμματικόπουλος

Σκηνικά-κοστούμια: Σταύρος Αντωνόπουλος

Παίζουν: Σοφία Καλλή, Φώτης Γεωργίδης

ΕΧΩ δίπλα στον υπολογιστή μου τον αφιερωμένο στο Γιάννη Χρυσούλη τόμο («Ασκήσεις ετοιμότητας», Ελληνικά γράμματα, 2000) που περιέχει οκτώ θεατρικά κείμενα, εκτενή εισαγωγική ανάλυση του έργου του Χρυσούλη από το Δημήτρη Τσατσούλη και πολλές αναδημοσιεύσεις κριτικών και μελετών, κ.ά. Ο τόμος πείθει. Πείθει για το πόσο καρπερός, γνωστός και πολυπαιγμένος θεατρικός συγγραφέας είναι ο Γιάννης Χρυσούλης, για το πόσο σοβαροί επαγγελματίες του ελληνικού θεάτρου ασχολήθηκαν με τα έργα του είτε ως σκηνοθέτες και ηθοποιοί, είτε ως μελετητές. Νομίζω πως τα είχα ανάγκη, μια έξωθεν έγκυρη γνωμάτευση, μια στατιστική επιτυχιών, μια εμπεριστατωμένη θεατρολογική ανάλυση της δομής, των μοτίβων, των χαρακτήρων, κ.τ.λ. Αλλιώς θα παραδινόμουν στην προσωπική μου αντίληψη, διαφορετική, απ' ό,τι βλέπω από την άποψη τόσων πολλών ανθρώπων.

Περίεργως το συναίσθημα της δυσφορίας και την αδυναμία να συντονιστώ ως θεατής και αναγνώστης με τη μέθοδο του Χρυσούλη το βίωσα όχι μόνο στην πρόσφατη πρεμιέρα του Ανοιχτού Θεάτρου, αλλά και παλιά στα «Εγκαινία» στο ΘΟΚ, στην «Επιστροφή των Τσε» στο «Σημείο», αλλά και διαβάζοντας τα κείμενά του.

Η μέθοδος αυτή μπορεί να χαρακτηριστεί με μια λέξη ως κατασκευαστική. Ο σκελετός της δομής στα έργα του προϋπάρχει της σάρκας του κειμένου. Τα επαναλαμβανόμενα από έργο σε έργο μοτίβα, όπως, π.χ. το μοτίβο των απρόσκλητων επισκεπτών, της αφαίρεσης των «μασκών», δεν μοιάζουν με εσωτερικές εμμενές του συγγραφέα, αλλά με κατασκευαστικούς κύβους, που εύκολα μπαίνουν σε διάφορους εντυπωσιακούς συνδυασμούς. Πιστεύω επίσης ότι στην κατασκευαστική μέθοδο ο λόγος δεν αποτελεί πρώτη ύλη. Καλύπτει, ντύνει, διακοσμεί τα προκαθορισμένα σχήματα, έχει τεχνητό χαρακτήρα.

Με πολύ καλό προσανατολισμό στο χώρο του σύγχρονου θεάτρου και της κινηματογραφικής σεναριογραφίας ο Χρυσούλης χρησιμοποιεί πολλά πρότυπα, αντλεί εμπνεύσεις όχι τόσο από συγκεκριμένες πηγές, αλλά από την περιρρέουσα λογοτεχνική και κινηματογραφική ατμόσφαιρα. Πιτυχαίνει το κλίμα του γοητευτικού (όπως φαίνεται από τόσες θετικές αντιδράσεις) μυστηρίου. Σκληραίνει αιφνιδιάζοντας τους θεατές την ατμόσφαιρα, οξύνει τις συγκρούσεις, αλλάζει τις θέσεις των

ηθών και των θυμάτων. Τελικά μάλλον πρέπει να ομολογήσω ότι ο τόμος δεν με έπεισε.

Η παράσταση του Ανοιχτού Θεάτρου ανεβαίνει σε σκηνοθεσία του Αχιλλέα Γραμματικόπουλου. Επιλέγοντας «Το ατύχημα» για το σκηνοθετικό του ντεμπούτο ο Γραμματικόπουλος παρουσιάζεται φανερά γοητευμένος από την ατμόσφαιρα του ερωτικού θρίλερ και μυστηρίου και βάζει στόχο την αναπαραγωγή της στη σκηνή του Ανοιχτού Θεάτρου. Ο σκηνοθέτης οφείλει πολλά στο σκηνογράφο και ενδυματολόγο της παράστασης Σταύρο Αντωνόπουλο, ο οποίος κατάφερε να δημιουργήσει κλειστό χώρο, αναγκαίο για να υπάρξει η έξωθεν επέμβαση. Οι λεπτομέρειες, όπως ο χώρος του γραφείου, η νύξη για τον κήπο πίσω από την μπαλκονόπορτα, ομορφαίνουν την παράσταση.

Μετάξυ των δύο προσώπων του έργου παίζουν όχι ένα, αλλά πολλά παιχνίδια. Η κομψή μοναχική χήρα, ανυπεράσπιστη μπροστά στο θρασύ νεαρό εισβολέα, ξαφνικά μετατρέπεται σε παθιασμένη ώριμη ερωμένη του νεαρού με σαδιστικές τάσεις. Ο Αχιλλέας Γραμματικόπουλος και η Σοφία Καλλή εμπιστεύτηκαν πλήρως το συγγραφέα, χωρίς να κρατούν αποστάσεις ασφαλείας από τους τεχνητούς διαλόγους και τις δανεικές καταστάσεις της πλοκής (λίγο από τον Τένεσι Ουίλιαμς στο μοτίβο της οδυνηρής και για τους δύο σχέσης μεταξύ της ώριμης γυναίκας και του νεαρού άνδρα, λίγο από αμερικανικά κινηματογραφικά θρίλερ στο θέμα της ομηρίας στα χέρια του λάτρη και βασανιστή). Οι αλλαγές που απαιτεί ο ρόλος της Σοφίας Καλλή συμβαίνουν στην επιφάνεια της συμπεριφοράς της ηρωίδας της.

Ο Φώτης Γεωργίδης έχει δημιουργήσει μέσα από κάποιες τηλεοπτικές εμφανίσεις μια υποκριτική persona, ανακατεύοντας χιούμορ, ανεμελιά, αφέλεια, θράσος. Τη μεταφέρει στη σκηνή και έτσι αταίριαστη με τις σοβαρές, μυστηριώδεις και ερωτικές καταστάσεις του «Ατυχήματος», η φιγούρα και η υποκριτική του μανιέρα προκαλούν στιλιστική αταξία μέσα στην παράσταση. Πιο φυσικός απ' ό,τι απαιτείται στα έργα του Χρυσούλη, με το έμφυτο του κωμικό ταλέντο, ο Γεωργίδης φαντάζει πραγματικός εισβολέας στο τεχνητό κλίμα του έργου. ●